

1	2	3	4	5

$\Sigma 1-5$	$\Sigma 6-10$

$\Sigma 1-10$

.....
 datum stud. obor ročník osobní číslo - STAG student - příjmení, jméno
 1. Doplňte tabulku pravdivostních hodnot

p	q	$\neg p$	$\neg q$	$(q \Rightarrow \neg p)$	$(p \vee q)$	$(q \Rightarrow \neg p) \wedge (p \vee q)$
1	1	—	—	—	—	—
1	0	—	—	—	—	—
0	1	—	—	—	—	—
0	0	—	—	—	—	—

Vyjádřete výrok $(q \Rightarrow \neg p) \wedge (p \vee q)$ jako disjunktivní normální formu, tj.

$(q \Rightarrow \neg p) \wedge (p \vee q) \equiv$ _____

Vyjádřete výrok $(q \Rightarrow \neg p) \wedge (p \vee q)$ jako konjunktivní normální formu, tj.

$(q \Rightarrow \neg p) \wedge (p \vee q) \equiv$ _____

d) Vyjádřete hexadecimální číslo $y_{(16)} = 4D7,0B$ v binární a dekadické číselné soustavě.

$y_{(2)} =$ _____ ; $y_{(10)} =$ _____

2.1. Doplňte definici : **Lineární kombinace vektorů** $\vec{u}_1, \vec{u}_2, \dots, \vec{u}_m$ je ...

2.2. Doplňte definici : **Skupina vektorů** $\vec{u}_1, \vec{u}_2, \dots, \vec{u}_m$ je **lineárně nezávislá** právě když ...

2.3. Jsou dány vektory $\vec{u}_1 = (5; -3; 4)$, $\vec{u}_2 = (-1; 3; 1)$, $\vec{u}_3 = (7; 3; 11)$ z $\mathbb{R}^3$. Vypočtěte

a) vektor $\vec{v}_a$, který je lineární kombinací vektorů $\vec{u}_1; \vec{u}_2; \vec{u}_3$ s koeficienty $(\alpha_1; \alpha_2; \alpha_3) = (10; -2; 0)$;

$\vec{v}_a =$ _____

b) vektor $\vec{v}_b$, který je lineární kombinací vektorů $\vec{u}_1; \vec{u}_2; \vec{u}_3$ s koeficienty $(\beta_1; \beta_2; \beta_3) = (2; 3; -1)$

$\vec{v}_b =$ _____

c) Na základě výsledků a), resp. b) rozhodněte, zda jsou vektory $\vec{u}_1; \vec{u}_2; \vec{u}_3$ lineárně závislé, resp. nezávislé, a odůvodněte proč. **Vektory** $\vec{u}_1; \vec{u}_2; \vec{u}_3$ **jsou lineárně** ..., **protože** ...

3.1. Napište, čím se vyznačuje nehomogenní soustava lineárních rovnic.

Odpověď : _____

3.2. Najděte obecné řešení soustavy lineárních rovnic (Gaussovou metodou), určete hodnotu matice soustavy, hodnotu matice rozšířené, zapište vektor řešení.

$$\begin{array}{rclcl}
 -x_1 & + & 2x_2 & - & x_3 & = & 1 \\
 2x_1 & - & 3x_2 & + & x_3 & + & x_4 & = & 0 \\
 3x_1 & - & 4x_2 & + & x_3 & + & 2x_4 & = & 1 \\
 -4x_1 & + & 5x_2 & - & x_3 & - & 3x_4 & = & -2
 \end{array}$$

4. Napište, co je subdeterminant prvku $a_{p,k}$ v matici A , jak se označuje a jak se vypočítá, když matice $A = (a_{i,j})_{\substack{i \in \{1,2,\dots,n\} \\ j \in \{1,2,\dots,n\}}}$. Tj. **Subdeterminant prvku $a_{p,k}$ v matici A je ....., označuje se : a vypočítá se ...**

Napište, co je algebraický doplněk prvku $a_{p,k}$ v matici $A = (a_{i,j})_{\substack{i \in \{1,2,\dots,n\} \\ j \in \{1,2,\dots,n\}}}$, jak se označuje a vypočítá. Tj. **Algebraický doplněk prvku $a_{p,k}$ v matici A je ....., označuje se : a vypočítá se (vzoreček nebo slovy) ...**

– Za jakých podmínek existuje k matici A inverzní matice A^{-1} . Tj. : **K matici A existuje inverzní matice A^{-1} , pokud je matice A ..... a .....**

– Je dána matice $A = \begin{pmatrix} 2 & 2 \\ 5 & 7 \end{pmatrix}$, vypočítejte její determinant, tj. $\det A = \begin{vmatrix} 2 & 2 \\ 5 & 7 \end{vmatrix} =$

– Je matice A singulární nebo regulární ? Proč ? **Odpověď : Matice A je ..... protože**

– Napište k matici A $\begin{vmatrix} A_{11} = & A_{12} = \\ \text{adjungovanou} & \\ \text{matici } \text{adj } A. & A_{21} = & A_{22} = \end{vmatrix}$

Tedy : $\text{adj } A = \begin{pmatrix} & \\ & \end{pmatrix}$

– Zapište (vzoreček), jak se z adjungované matice $\text{adj } A$ vytvoří inverzní matice A^{-1} . Tj. : **$A^{-1} =$**

– Vypočítejte z adjungované matice inverzní matici A^{-1} . Tj. : **$A^{-1} = \begin{pmatrix} & \\ & \end{pmatrix}$**

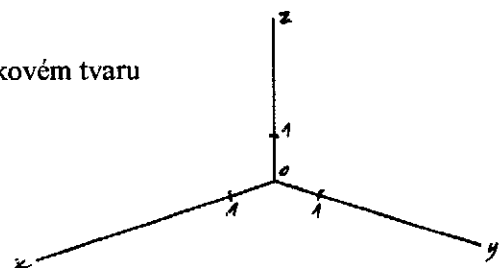
5. Jsou dány body $A = [1; 6; 0]$, $B = [6; 0; -10]$ $C = [0; -12; 10]$. a) Vypočítejte vzdálenost bodů A, B . Tj. **$d(AB) =$**

b) Zapište přímku $p \equiv AB$ pomocí parametrických rovnic.

c) Zapište rovinu $\rho \equiv ABC$ pomocí parametrických rovnic.

d) Vypočítejte normálový vektor roviny $\rho \equiv ABC$ a zapište její obecnou rovnici.

e) Vyjádřete rovnici roviny $\rho : 10x + 5y + 8z - 20 = 0$ v úsekovém tvaru a načrtněte stopy roviny do souřadné soustavy xyz.

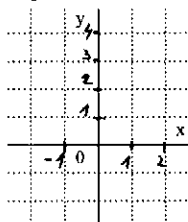

6	7	8	9	10

Σ 6-10

.....
 datum stud. obor ročník osobní číslo - STAG student - příjmení, jméno
 6. Do soustavy souřadnic x, y načrtněte grafy daných funkcí, vypočítejte jejich první derivace a najděte k nim inverzní funkce, pokud existují na jejich maximálním definičním oboru.

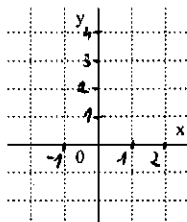
a) $f_1: y = e^x$;

$f'_1(x) =$

$f_1^{-1}:$

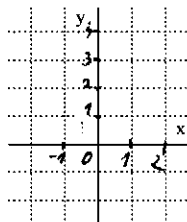
b) $f_2: y = -2 + e^x$;

$f'_2(x) =$

$f_2^{-1}:$

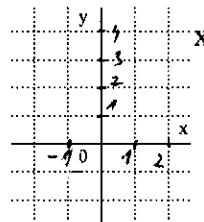
c) $f_3: y = 4^x$;

$f'_3(x) =$

$f_3^{-1}:$

d) $f_4: y = 4^{-x}$.

$f'_4(x) =$

$f_4^{-1}:$

7. a) Zapište podle definice, co znamená, že $\lim_{x \rightarrow c^+} f(x) = +\infty$, kde $c \in \mathbb{R}$,

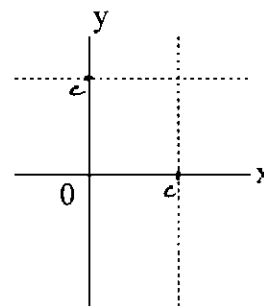
tj. $\lim_{x \rightarrow c^+} f(x) = +\infty$

b) Načrtněte graf nějaké funkce, která má právě uvedenou limitu :

- Je graf této funkce napravo od bodu c rostoucí či klesající? Je .....

- Je graf této funkce napravo od bodu c konvexní či konkávní? Je .....

- Jak se nazývá přímka $x = c$? Je to .....

c) Vypočítejte limitu bez použití l'Hospitalova pravidla :

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(4x^2 + 1)(4x^2 - 1)}{x^2(3x + 1)^2} =$$

d) Vypočítejte $\lim_{x \rightarrow 1^+} (4x - 3)^{\frac{1}{2x - 2 + \ln x}} =$

e) Vypočítejte za použití l'Hospitalova pravidla :

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x - \sin(2x)}{x^3} =$$

8.a) Zapište vztah pro derivaci složené funkce $h(x) = f(g(x))$ v bodě x, tj. $h'(x) =$

b) Je dána funkce $f(x) = -x + \ln(x^2 + e)$, určete $f(0) =$, určete 1. a 2. derivaci.

$f'(x) =$

$f''(x) =$

c) Vyjádřete $f'(0)$ a zjistěte, zda je funkce $f(x)$ v bodě $c = 1$ rostoucí či klesající (odůvodněte).

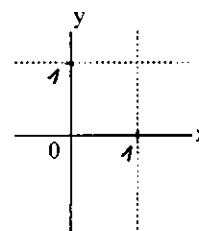
d) Vyjádřete $f''(0)$ a zjistěte, zda je funkce $f(x)$ v bodě $c = 0$ konvexní či konkávní (odůvodněte).

e) Napište rovnici tečny grafu funkce

$$f(x) = -x + \ln(x^2 + e) \text{ v } T = [0; f(0)] = [0;]$$

Rovnice tečny t :

f) Nakreslete do kartézské soustavy souřadnic bod T, tečnu t a charakteristický oblouk grafu funkce.

9. a) Napište podle definice, co je **primitivní funkce** k funkci $f(x)$. *Odpověď:*

b) Vypočítejte (kde je e – Eulerovo číslo)

$$\int (x^{e-2} + e^x + (e-1)^x) dx =$$

c) Vypočítejte substituční metodou :

$$\int \frac{14x-4}{7x^2-4x+1} dx = \left[\begin{array}{l} t = \\ dt = \end{array} \right] =$$

d) Vypočítejte metodou per partes : $\int \left(\frac{1}{x^2} + x^2 \right) \ln x dx = \left[\begin{array}{ll} u' = & v = \\ u = & v' = \end{array} \right] =$

10. a) Uveďte tvrzení základní věty integrálního počtu. Tj. : *Za předpokladu, že je f funkce která je na intervalu $\langle a; b \rangle$ riemanovsky integrovatelná a k níž existuje primitivní funkce F na intervalu $\langle a; b \rangle$, potom platí Newtonův vzorec :*

b) Rozložte integrovanou funkci na součet parciálních zlomků a integrál vypočítejte $\int_{-1}^1 \frac{4x^2 + 12x + 10}{(2x+3)^3} dx =$

Rozklad :

$$\frac{4x^2 + 12x + 10}{(2x+3)^3} = \frac{\quad}{\quad} + \frac{\quad}{\quad} + \frac{\quad}{\quad}$$

c) Vypočítejte $\int_{\frac{\pi}{4}}^{+\infty} \left(\frac{1}{x^2+1} \right) dx =$

d) Vyjádřete obsah křivočarého lichoběžníka určeného grafem funkce $f(x)$ nad intervalem $\langle a; b \rangle$, tj. míru množiny $\{[x; y] \in E_2 : x \in \langle a; b \rangle \wedge 0 \leq y \leq f(x)\}$. *Odpověď:* $P =$

e) Vypočítejte obsah plochy křivočarého lichoběžníka, který je určen grafem funkce

$$f(x) = \frac{10}{\pi} - 3 \sin x + 6 \cos x \text{ nad intervalem } \left\langle -\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2} \right\rangle. \quad \text{Řešení: } P =$$

1	2	3	4	5

Σ 1-5	Σ 6-10

Σ 1-10

.....
datum stud. obor ročník osobní číslo - STAG student - příjmení, jméno

1. Doplňte tabulku pravdivostních hodnot

p	q	$\neg p$	$\neg q$	$(q \Rightarrow \neg p)$	$(p \vee q)$	$(q \Rightarrow \neg p) \wedge (p \vee q)$
1	1	0	0	0	1	0
1	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1	1
0	0	1	1	1	0	0

Vyjádřete výrok $(q \Rightarrow \neg p) \wedge (p \vee q)$ jako disjunktivní normální formu, tj.

$$(q \Rightarrow \neg p) \wedge (p \vee q) \equiv (p \wedge \neg q) \vee (\neg p \wedge q) \quad [3]$$

Vyjádřete výrok $(q \Rightarrow \neg p) \wedge (p \vee q)$ jako konjunktivní normální formu, tj.

$$(q \Rightarrow \neg p) \wedge (p \vee q) \equiv (\neg p \vee \neg q) \wedge (p \vee q) \quad [3]$$

d) Vyjádřete hexadecimální číslo $y_{(16)} = 4D7,0B$ v binární a dekadické číselné soustavě.

$$y_{(2)} = 100\ 1101\ 0111\ 0000\ 1011; \quad y_{(10)} = 4 \cdot 16^2 + 13 \cdot 16 + 7 + 0 \cdot 16^{-1} + 11 \cdot 16^{-2} = 1024 + 208 + 7 + \frac{11}{256} = 1239 \frac{11}{256} = 12\ 39,04296875$$

2.1. Doplňte definici: **Lineární kombinace** vektorů $\vec{u}_1, \vec{u}_2, \dots, \vec{u}_m$ je ... každý vektor [1]

$$\vec{v} = \alpha_1 \vec{u}_1 + \alpha_2 \vec{u}_2 + \dots + \alpha_m \vec{u}_m, \text{ kde } \alpha_i \in \mathbb{R}, \forall i \in \{1, \dots, m\}$$

2.2. Doplňte definici: **Skupina vektorů** $\vec{u}_1, \vec{u}_2, \dots, \vec{u}_m$ je **lineárně nezávislá** právě když ...

jedinou je jed. lineární kombinací, která je rovna nulovému vektoru, tj. lineární kombinace, v níž jsou všechny její koeficienty nulové, tj. lineární kombinace je triviální [1]

2.3. Jsou dány vektory $\vec{u}_1 = (5; -3; 4)$, $\vec{u}_2 = (-1; 3; 1)$, $\vec{u}_3 = (7; 3; 11)$ z $\mathbb{R}^3$. Vypočítejte

a) vektor $\vec{v}_a$, který je lineární kombinací vektorů $\vec{u}_1; \vec{u}_2; \vec{u}_3$ s koeficienty $(\alpha_1; \alpha_2; \alpha_3) = (10; -2; 0)$;

$$\vec{v}_a = \alpha_1 \vec{u}_1 + \alpha_2 \vec{u}_2 + \alpha_3 \vec{u}_3 = (50; -30; 40) + (-2; 6; -2) + (0; 0; 0) = (48; -24; 38) \quad [1]$$

b) vektor $\vec{v}_b$, který je lineární kombinací vektorů $\vec{u}_1; \vec{u}_2; \vec{u}_3$ s koeficienty $(\beta_1; \beta_2; \beta_3) = (2; 3; -1)$ [1]

$$\vec{v}_b = \beta_1 \vec{u}_1 + \beta_2 \vec{u}_2 + \beta_3 \vec{u}_3 = (10; -6; 8) + (-3; 9; 3) + (-7; -3; -11) = (0; 0; 0) = \vec{0}$$

c) Na základě výsledků a), resp. b) rozhodněte, zda jsou vektory $\vec{u}_1; \vec{u}_2; \vec{u}_3$ lineárně závislé, resp. nezávislé, a

odůvodněte proč. Vektory $\vec{u}_1; \vec{u}_2; \vec{u}_3$ jsou **lineárně závislé** [1], protože netriviální LK rovná nulovému vektoru [1]

3.1. Napište, čím se vyznačuje nehomogenní soustava lineárních rovnic.

Odpověď: Vektor pravých stran je nenulový [1]

3.2. Najděte obecné řešení soustavy lineárních rovnic (Gaussovou metodou) a určete hodnotu matice soustavy a hodnotu matice rozšířené.

$$\begin{aligned} -x_1 + 2x_2 - x_3 &= 1 \\ 2x_1 - 3x_2 + x_3 + x_4 &= 0 \\ 3x_1 - 4x_2 + x_3 + 2x_4 &= 1 \\ -4x_1 + 5x_2 - x_3 - 3x_4 &= -2 \end{aligned}$$

$$A_r = \begin{pmatrix} -1 & 2 & -1 & 0 & 1 \\ 2 & -3 & 1 & 1 & 0 \\ 3 & -4 & 1 & 2 & 1 \\ -4 & 5 & -1 & -3 & -2 \end{pmatrix} \xrightarrow{(2)+(1), (3)+3(1), (4)+4(1)} \sim \begin{pmatrix} -1 & 2 & -1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & -1 & 1 & 2 \\ 0 & 2 & -2 & 2 & 4 \\ 0 & -3 & 3 & -3 & -6 \end{pmatrix} \xrightarrow{(3)-2(2), (4)+3(2)} \sim \begin{pmatrix} -1 & 2 & -1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & -1 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\sim \begin{pmatrix} 1 & -2 & 1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & -1 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & -2 & 1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & -1 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \quad \begin{aligned} h_s &= 2 \\ h_r &= 2 \end{aligned} \quad \left. \begin{aligned} & \Rightarrow \text{soustava má alespoň} \\ & \text{jedno řešení;} \end{aligned} \right\} \quad n=4, n-h=4-2=2 \text{ parametry}$$

$$\begin{aligned} x_1 - 2x_2 + x_3 &= -1 \\ x_2 - x_3 + x_4 &= 2 \\ x_2 &= 2 + t - m; \quad x_1 = -1 + 2x_2 - x_3 = -1 + 4 + 2t - 2m - t = 3 + t - 2m \\ \text{Vektor řešení } \vec{x} &= (x_1, x_2, x_3, x_4) = (3 + t - 2m, 2 + t - m, t, m) \\ &= (3, 2, 0, 0) + t(1, 1, 1, 0) - 2m(1, 1, 0, 0) \end{aligned}$$

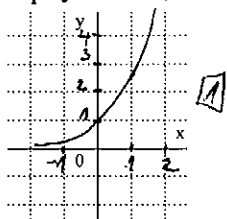
6	7	8	9	10

Σ 6-10

datum stud. obor ročník osobní číslo - STAG student - příjmení, jméno

6. Do soustavy souřadnic x, y načrtněte grafy daných funkcí, vypočítejte jejich první derivace a najděte k nim inverzní funkce, pokud existují na jejich maximálním definičním oboru.

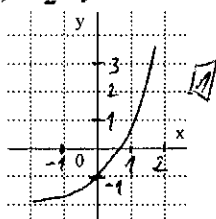
a) $f_1: y = e^x$;

$f_1'(x) = e^x$

$f_1^{-1}: x = \ln y$

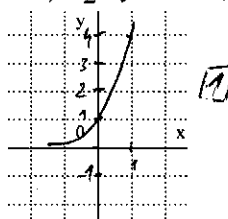
b) $f_2: y = -2 + e^x$;

$f_2'(x) = e^x$

$f_2^{-1}: x = \ln(y + 2)$

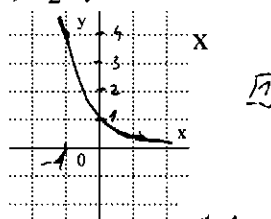
c) $f_3: y = 4^x$;

$f_3'(x) = 4^x \cdot \ln 4$

$f_3^{-1}: x = \log_4 y$

d) $f_4: y = 4^{-x}$;

$f_4'(x) = (-1)4^{-x} \cdot \ln 4$

$f_4^{-1}: x = -\log_4 y$

7. a) Zapište podle definice, co znamená, že $\lim_{x \rightarrow c} f(x) = +\infty$, kde $c \in \mathbb{R}$,

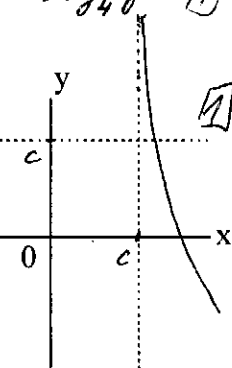
tj. $\lim_{x \rightarrow c^+} f(x) = +\infty$ $(\forall K \in \mathbb{R})(\exists \delta > 0)(\forall x \in (c, c + \delta))(f(x) > K)$

b) Načrtněte graf nějaké funkce, která má právě uvedenou limitu:

- Je graf této funkce napravo od bodu c rostoucí či klesající? Je klesající

- Je graf této funkce napravo od bodu c konvexní či konkávní? Je konvexní

- Jak se nazývá přímka $x = c$? Je to asymptota

c) Vypočítejte limitu bez použití l'Hospitalova pravidla:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(4x^2 + 1)(4x^2 - 1)}{x^2(3x + 1)^2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{16x^4 - 1}{9x^4 + 6x^3 + x^2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{16 - \frac{1}{x^4}}{9 + \frac{6}{x} + \frac{1}{x^2}} = \frac{16}{9}$$

d) Vypočítejte $\lim_{x \rightarrow 1^+} (4x - 3)^{\frac{1}{2x - 2 + \ln x}}$ $= \lim_{x \rightarrow 1^+} e^{\frac{\ln(4x - 3)}{2x - 2 + \ln x}} = e^{\frac{4}{3}} = e^{\frac{4}{3}}$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\ln(4x - 3)}{2x - 2 + \ln x} = \left[\frac{0}{0} \right] \stackrel{\text{L'H}}{=} \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\frac{4}{4x - 3}}{2 + \frac{1}{x}} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{4}{2x + 1} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{4x}{(4x - 3)(2x + 1)} = \frac{4}{3}$$

e) Vypočítejte za použití l'Hospitalova pravidla:

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x - \sin(2x)}{x^3} = \left[\frac{0}{0} \right] \stackrel{\text{L'H}}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 - 2\cos(2x)}{3x^2} = \left[\frac{0}{0} \right] \stackrel{\text{L'H}}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{4 \cdot \sin(2x)}{6x} = \left[\frac{0}{0} \right] \stackrel{\text{L'H}}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{8\cos(2x)}{6} = \frac{8}{6} = \frac{4}{3}$$

8.a) Zapište vztah pro derivaci složené funkce $h(x) = f(g(x))$ v bodě x , tj. $h'(x) = f'(g(x)) \cdot g'(x)$

b) Je dána funkce $f(x) = -x + \ln(x^2 + e)$, určete $f(0) = 1$, určete 1. a 2. derivaci.

$$f'(x) = -1 + \frac{2x}{x^2 + e}$$

$$f''(x) = \frac{2(x^2 + e) - 2x \cdot 2x}{(x^2 + e)^2} = \frac{2e - 2x^2}{(x^2 + e)^2}$$

c) Vyjádřete $f'(0)$ a zjistěte, zda je funkce $f(x)$ v bodě $c = 1$ rostoucí či klesající (odůvodněte) $| f'(0) = -\frac{1}{e} < 0 \Rightarrow f(x) \text{ v } x=0 \text{ klesající}$

d) Vyjádřete $f''(0)$ a zjistěte, zda je funkce $f(x)$ v bodě $c = 0$ konvexní či konkávní (odůvodněte) $| f''(0) = \frac{2e}{e^2} = \frac{2}{e} > 0 \Rightarrow f(x) \text{ v } x=0 \text{ konvexní}$

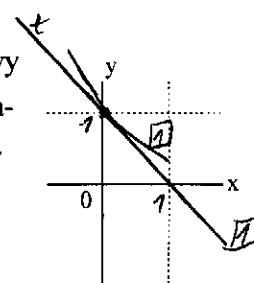
e) Napište rovnici tečny grafu funkce

$$f(x) = -x + \ln(x^2 + e) \text{ v } T = [0; f(0)] = [0; 1]$$

$$\text{Rovnice tečny } t: y = 1 - x$$

f) Nakreslete do kartézské soustavy

souřadnic bod T , tečnu t a charakteristický oblouk grafu funkce.

4. Napište, co je subdeterminant prvku $a_{p,k}$ v matici A , jak se označuje a jak se vypočítá, když

matice $A = (a_{i,j})_{\substack{i \in \{1,2,\dots,n\} \\ j \in \{1,2,\dots,n\}}}$. Tj. Subdeterminant prvku $a_{p,k}$ v matici A je číslo, označuje se: $A_{p,k}^*$ a vypočítá se ... jako determinant matice, která se získá z matice A vynecháním jejího p -tého řádku a k -tého sloupce

Napište, co je algebraický doplněk prvku $a_{p,k}$ v matici $A = (a_{i,j})_{\substack{i \in \{1,2,\dots,n\} \\ j \in \{1,2,\dots,n\}}}$, jak se označuje a

vypočítá. Tj. Algebraický doplněk prvku $a_{p,k}$ v matici A je číslo, označuje se: $A_{p,k}$ a vypočítá se (vzoreček nebo slovy) ... $A_{p,k} = (-1)^{p+k} \cdot A_{p,k}^*$

– Za jakých podmínek existuje k matici A inverzní matice A^{-1} . Tj.: K matici A existuje inverzní matice A^{-1} , pokud je matice A čtvercová a regulární

– Je dána matice $A = \begin{pmatrix} 2 & 2 \\ 5 & 7 \end{pmatrix}$, vypočítejte její determinant, tj. $\det A = \begin{vmatrix} 2 & 2 \\ 5 & 7 \end{vmatrix} = 2 \cdot 7 - 2 \cdot 5 = 4$

– Je matice A singulární nebo regulární? Proč? Odpověď: Matice A je regulární, protože $\det A \neq 0$

– Napište k matici A $A_{11} = (-1)^{1+1} \cdot \det(7) = 7$, $A_{12} = (-1)^{1+2} \cdot \det(5) = -5$
adjungovanou
matici $\text{adj } A$. $A_{21} = (-1)^{2+1} \cdot \det(2) = -2$, $A_{22} = (-1)^{2+2} \cdot \det(2) = 2$

Tedy $\text{adj } A = \begin{pmatrix} 7 & -2 \\ -5 & 2 \end{pmatrix}$

– Zapište (vzoreček), jak se z adjungované matice $\text{adj } A$

(k matici A) vytvoří inverzní matice A^{-1} . Tj.: $A^{-1} = \frac{1}{\det A} \cdot \text{adj } A$

– Vypočítejte z adjungované matice inverzní matice A^{-1} ,

tj. $A^{-1} = \frac{1}{4} \begin{pmatrix} 7 & -2 \\ -5 & 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \frac{7}{4} & -\frac{1}{2} \\ -\frac{5}{4} & \frac{1}{2} \end{pmatrix}$

5. Jsou dány body $A = [1; 6; 0]$, $B = [6; 0; -10]$, $C = [0; -12; 10]$. a) Vypočítejte vzdálenost bodů A , B . Tj. $d(AB) = \sqrt{(6-1)^2 + (0-6)^2 + (-10-0)^2} = \sqrt{5^2 + (-6)^2 + (-10)^2} = \sqrt{161}$

b) Zapište přímku $p \equiv AB$ pomocí parametrických rovnic.

$p: X = A + t \cdot \vec{AB} = [1, 6, 0] + t \cdot (5, -6, -10)$; $p: \begin{cases} x = 1 + 5t \\ y = 6 - 6t \\ z = -10t \end{cases}$

Směrový vektor $\vec{AB} = \vec{B} - \vec{A} = (5, -6, -10)$

c) Zapište rovinu $p \equiv ABC$ pomocí parametrických rovnic.

$\vec{AB} = \vec{B} - \vec{A} = (5, -6, -10)$
 $\vec{AC} = \vec{C} - \vec{A} = (-1, -18, 10)$
 $p: X = A + t \cdot \vec{AB} + m \cdot \vec{AC} = [1, 6, 0] + t \cdot (5, -6, -10) + m \cdot (-1, -18, 10)$
 $p: \begin{cases} x = 1 + 5t - m \\ y = 6 - 6t - 18m \\ z = -10t + 10m \end{cases}$

d) Zapište obecnou rovnici roviny $p \equiv ABC$.

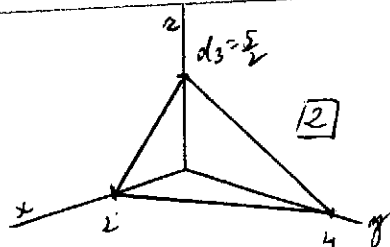
Normálový vektor roviny p
 $\vec{n} = \vec{AB} \times \vec{AC} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 5 & -6 & -10 \\ -1 & -18 & 10 \end{vmatrix} = \vec{i} \begin{vmatrix} -6 & -10 \\ -18 & 10 \end{vmatrix} - \vec{j} \begin{vmatrix} 5 & -10 \\ -1 & 10 \end{vmatrix} + \vec{k} \begin{vmatrix} 5 & -6 \\ -1 & -18 \end{vmatrix} = -240\vec{i} - 40\vec{j} - 96\vec{k} = (-240, -40, -96)$
 $\textcircled{1} \vec{n} = (-240, -40, -96)$
 $\textcircled{2} A \in p \Rightarrow -240 \cdot 1 - 40 \cdot 6 - 96 \cdot 0 + d = 0 \Rightarrow d = 240 + 240 = 480$
 $\textcircled{3} p: -240x - 40y - 96z + d = 0 \Rightarrow p: -240x - 40y - 96z + 480 = 0$
 $\textcircled{4} p: 30x + 5y + 12z - 60 = 0$

e) Vyjádřete rovnici roviny p v úsekovém tvaru a načrtněte stopy roviny do souřadné soustavy xyz .

$p: 10x + 5y + 12z - 20 = 0$

$10x + 5y + 12z = 20 \quad | :20$

$\frac{x}{2} + \frac{y}{4} + \frac{z}{5} = 1$, úseky $d_1 = 2, d_2 = 4, d_3 = \frac{5}{2}$

9. a) Napište podle definice, co je **primitivní funkce** k funkci $f(x)$. Odpověď: Funkce $F(x)$ je primitivní funkcí k funkci $f(x)$ na intervalu I s krajními body a, b ; $a < b$ ($a \in \mathbb{R}^*$; $b \in \mathbb{R}^*$) $\Leftrightarrow$ $F'(x) = f(x)$ $\forall x \in I$.
 a) Prokaždý bod $x \in (a, b)$ platí: $F'(x) = f(x)$; b) $F'_+(a) = f(a)$, pokud $a \in I$; c) $F'_-(b) = f(b)$, pokud $b \in I$.

b) Vypočítejte (kde je e – Eulerovo číslo)

$$\int (x^{e-1} + e^x + (e-1)^x) dx = \frac{x^e}{e} + e^x + \frac{(e-1)^x}{\ln(e-1)} + C$$

c) Vypočítejte substituční metodou:

$$\int \frac{14x-4}{7x^2-4x+1} dx = \int \frac{1}{t} dt = \ln|t| + C = \ln|7x^2-4x+1| + C$$

d) Vypočítejte metodou per partes:

$$\int \left(\frac{1}{x^2} + x^2 \right) \ln x dx = \left[u' = -\frac{1}{x^3} + 2x, v = \ln x \right] = \left(-\frac{1}{x^3} + 2x \right) \ln x - \int \left(-\frac{1}{x^3} + 2x \right) \cdot \frac{1}{x} dx =$$

$$= \left(-\frac{1}{x^3} + 2x \right) \ln x + \int \left(\frac{1}{x^4} - 2 \right) dx = \left(-\frac{1}{x^3} + 2x \right) \ln x + \frac{1}{-3x^3} - 2x + C = \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{x^3} \right) \ln x - \frac{1}{x^3} - 2x + C$$

10. a) Uveďte tvrzení základní věty integrálního počtu. Tj.: Za předpokladu, že je f funkce která je na intervalu $\langle a; b \rangle$ Riemannovsky integrovatelná a k níž existuje primitivní funkce F na intervalu $\langle a; b \rangle$, potom platí Newtonův vzorec:

$$\int_a^b f(x) dx = F(b) - F(a)$$

b) Rozložte integrovanou funkci na součet parciálních zlomků a integrál vypočítejte

$$\int_{-1}^1 \frac{4x^2+12x+10}{(2x+3)^3} dx = \int_{-1}^1 \left(\frac{1}{(2x+3)^3} + \frac{1}{2x+3} \right) dx = \left[\frac{1}{2} \ln|2x+3| - \frac{1}{4(2x+3)^2} \right]_{-1}^1 =$$

Rozklad:

$$\frac{4x^2+12x+10}{(2x+3)^3} = \frac{A}{(2x+3)^3} + \frac{B}{(2x+3)^2} + \frac{C}{(2x+3)}$$

$$4x^2+12x+10 = A + 2Bx+3B + 4Cx^2+12Cx+9C$$

$$x^2: 4C = 4 \Rightarrow C = 1$$

$$x: 2B+12C = 12 \Rightarrow B = 0$$

$$x^0: A+3B+9C = 10 \Rightarrow A = 1$$

$$\int \left(\frac{1}{(2x+3)^3} + \frac{1}{2x+3} \right) dx = \left[-\frac{1}{4(2x+3)^2} + \frac{1}{2} \ln|2x+3| \right]_{-1}^1 = \frac{1}{4} \ln 5 + 0.24$$

d) Vyjádřete obsah křivočarého lichoběžníka určeného grafem funkce $f(x)$ nad intervalem $\langle a; b \rangle$, tj. míru

množiny $\{[x; y] \in E_2 : x \in \langle a; b \rangle \wedge 0 \leq y \leq f(x)\}$. Odpověď: $P = \int_a^b f(x) dx$

e) Vypočítejte obsah plochy křivočarého lichoběžníka, který je určen grafem funkce

$$f(x) = \frac{10}{\pi} - 3 \sin x + 6 \cos x \text{ nad intervalem } \left\langle -\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2} \right\rangle.$$

$$\text{Řešení: } P = \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \left(\frac{10}{\pi} - 3 \sin x + 6 \cos x \right) dx = \left[\frac{10}{\pi} x + 3 \cos x + 6 \sin x \right]_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} =$$

$$= \frac{10}{\pi} \cdot \frac{\pi}{2} + 3 \cos \frac{\pi}{2} + 6 \sin \frac{\pi}{2} - \left[\frac{10}{\pi} \left(-\frac{\pi}{2} \right) + 3 \cos \left(-\frac{\pi}{2} \right) + 6 \sin \left(-\frac{\pi}{2} \right) \right] = 5 + 0 + 6 + 5 + 0 + 6 = 22$$